

Pääsiäiskauden toisen viikon perjantai

Kristus nousi kuolleista!

Päivän epistola

(Ap.t. 5: 1 – 11)

”Niinä päivinä muuan Ananias-niminen mies myi yhdessä vaimonsa Safiran kanssa maatilan, mutta pani vaimonsa tietten osan kauppahinnasta syrjään. Loput hän luovutti apostolien haltuun. Silloin Pietari sanoi: ”Ananias, miksi olet antanut sydämesi Saatanan valtaan? Miksi yritit pettää Pyhää Henkeä ja jättää maatilan hinnasta osan itsellesi? Tilahan oli sinun, kut et vielä ollut myynyt sitä, ja sinun olivat myös rahat, kun sen myit. Kuinka saatoit ryhtyä tällaiseen tekoon? Et sinä ole valehdellut ihmisille, vaan Jumalalle.” Nämä sanat kuullessaan Ananias lyyhistyi kuolleen maahan, ja kaikki, jotka olivat tätä kuulemassa, joutuivat kauhun valtaan. Nuoret miehet kietoivat Ananiaan ruumiin vaatteeseen, kantoivat hänet ulos ja hautasivat hänet. Kolmisen tuntia myöhemmin tuli Ananiaan vaimo sisään, tapahtuneesta mitään tietämättä. Pietari kysyi häneltä: ”Sano minulle, tähänkö hintaan te maatilan myitte?” ”Niin, juuri siihen hintaan”, vastasi nainen. Silloin Pietari sanoi: ”Kuinka te yksissä tuumin ryhdyitte koettelemaan Herran Henkeä? Kuuletko askelia oven takaa? Ne, jotka hautasivat miehesi, kantavat täältä myös sinut” Siinä samassa nainen kaatui kuolleen Pietarin jalkoihin. Nuoret miehet tulivat sisään ja näkivät naisen kuolleen. He veivät hänet pois ja hautasivat hänet miehensä viereen. Kauhu valtasi koko seurakunnan ja kaikki jotka tästä kuulivat.”

Ennen tätä tekstiä Apostolien teot kertoo, että ”kukaan ei pitänyt omanaan sitä, minkä omisti, vaan kaikki oli heille yhteistä.” (4: 32) ja että ”Ne, jotka omistivat tilan tai talon, myivät sen ja luovuttivat kauppasumman apostolien haltuun ja näiltä jokainen sai rahaa tarpeensa mukaan.” (4: 34 – 35) Kyseessä lienee ollut ihanne, johon sai vapaaehtoisesti osallistua. Se heijastaa Luukkaan evankeliumin monia kohtia, missä Jeesus puhuu omaisuuden myymisestä ja jakamisesta köyhille (Luuk. 12: 33, 14:33 ja 18: 22).

Äskeinen epistola on kertomus, jossa säännön rikkomuksesta seuraa rangaistus. Tämän tapaiset kertomukset varhaisen kirkon aikana olivat yleisiä. Niissä jumalallisen säännön rikkomisesta seuraa rangaistus tai säännön noudattaminen pelastaa. Ananiaan ja Safiran tapaus noudattaa juutalaista kertomatapaa, jossa säännön noudattaminen on ”elämän ja kuoleman kysymys”. Ananiaan syyllisyys tulee siitä, että hän valehtelemisellaan kiisti Pyhän Hengen olemassaolon Kirkossa ja asettui samalla Saatanan puolelle.

”Pani vaimonsa tietten osan kauppahinnasta syrjään” on voinut saada vaikutteita Vanhan testamentin Joosuan kirjasta: ”Kaikki israelilaiset eivät noudattaneet Herran käskyä. Juudan heimoon kuuluva

Akan, jonka isä oli Karmi, Serahin pojan Sabdin poika, otti itselleen saalista, joka oli julistettu Herralle kuuluvaksi uhriksi. Tämän vuoksi Herra vihastui israelilaisiin.” (Joos. 7). Myös toinen Raamatun kohta voi viitata tähän asiaan:”Ananias, miksi olet antanut sydämesi Saatanan valtaan?” muistuttaa meille, kuinka Paholainen kiusasi Jeesusta neljänkymmenen päivän ajan erämaassa (Luuk. 4: 1 – 2).

Pietari osoittaa puheessaan Ananiaalle, että omaisuuden luovutus oli täysin vapaaehtoista. Toisaalta aikaisemmin (4: 34) Apostolien tekojen kirja osoitti omaisuuden luovuttamisen olleen yleinen käytäntö tuon ajan Jerusalemin seurakunnassa. ”Kaikki... joutuivat kauhun valtaan” on yleinen huomio tällaisissa kertomuksissa, missä jonkin asian noudattamisessa tai noudattamatta jättämisessä seuraa ihme.

”Kauhu valtasi koko seurakunnan”, nyt meillä on ensimmäistä kertaa Apostolien teoissa sana, mitä käytettiin paikallisten uskovien kokouksesta. Kreikkalainen sana on ekklesia. Se on alun perin tarkoittanut kokousta, esimerkiksi kreikkalaisten kaupunkivaltioiden kansankokouksista on voitu käyttää tätä sanaa. Uudessa testamentissa sitä on käytetty myös merkityksessä kokous, mutta myös merkityksessä kirkko ja kirkko Kristuksen ruumiina. Suomalainen sana kirkko tulee toista kautta, sen kantasana on kreikan kielen sana kyriake, joka merkitsee ”Herran oma”. Sanoja seurakunta ja kirkko käytetään usein samasta asiasta.

Päivän evankeliumi

(Joh. 5: 30 – 6:2)

”Herra sanoi luokseen tulleille juutalaisille: ”Minä tuomitsen sen mukaan mitä kuulen, ja tuomioni on oikea, sillä minä en pyri toteuttamaan omaa tahtoani, vaan lähettäjäni tahdon. ”Jos itse todistan puolestani, ei todistukseni ole pätevä. Mutta minusta todistaakin toinen, ja minä tiedän, että todistus, jonka hän minusta antaa, on pätevä. Te lähetitte edustajanne Johanneksen luo, ja hän todisti totuuden puolesta. En minä tarvitse kenenkään ihmisen todistusta, mutta sanon teille tämän, jotta pelastuisitte. Johannes oli kirkkaalla liekillä palava lamppu, mutta vain hetken aikaa te halusitte nauttia hänen valostaan. ”Minulla on todistus, joka on Johanneksen todistusta painavampi: teot, jotka Isä on antanut tehtäväkseni. Nämä teot, jotka minä teen, todistavat, että Isä on minut lähettänyt. Myös Isä itse, minun lähettäjäni, on antanut minusta todistuksen. Te ette ole koskaan kuulleet hänen ääntään ettekä nähneet hänen kasvojaan, eikä hänen sanansa pysy teissä, sillä te ette usko sitä, jonka hän on lähettänyt. Te kyllä tutkitte kirjoituksia, koska luulette niistä löytävänne ikuisen elämän – neidän juuri todistavat minusta. Mutta te ette tahdo tulla minun luokseni, että saisitte elämän. ”En minä ole ihmisten kiitoksen tarpeessa. Minä tunnen teidät: teissä ei ole rakkautta Jumalaan. Minä olen tullut Isäni nimissä, ettekä te ota minua vastaan. Mutta jos joku toinen tulee omissa nimissään, silloin te kyllä olette vastaanottavaisia. Kuinka te voisittekaan uskoa! Te kärkytte kunniaa toisiltanne, ettekä etsi sitä kunniaa, joka tulee yhdeltä ja ainoalta Jumalalta. Älkää luulko, että minä teitä Isäni edessä syytän. Teidän syyttäjänne on Mooses, hän, johon

olette panneet toivonne. Jos te uskoisitte Moosesta, uskoisitten myös minua – juuri minusta hän on kirjoittanut. Mutta kun te ette usko hänen kirjoituksiaan, kuinka voisitte uskoa minun puhettani!” Tämän jälkeen Jeesus lähti Galileanjärven eli Tiberiaanjärven toiselle puolelle. Häntä seurasi suuri väkijoukko, sillä ihmiset olivat nähneet tunnusteot, joita hän teki parantamalla sairaita.”

Tässä kertomuksessa käsitellään kysymystä Jumalan Pojan valtuuksien todistajista. Jeesus itse toteaa, ettei hänen todistuksensa omasta itsestään ole pätevä. Juutalaisessa ajattelussa vaadittiin, että todistajia piti olla vähintään kaksi, yksi ei riitä (5. Moos. 19: 15). Kertomuksessa on kaksi puolta, toisaalta se, että juutalaiset eivät uskoneet ihmisten todistusta Jeesuksesta, ja se, ettei heillä ollut uskoa, sillä Jeesuksesta annettu todistus on tosi. Todellinen todistus Jeesuksesta on Isän antama (jakeet 32 ja 37).

Johannes Kastajan antama todistus on ihmisen antama todistus. ”Johannes oli kirkkaalla liekillä palava lamppu, mutta vain hetken aikaa te halusitte nauttia hänen valostaan.” Kirkas liekki on näkynyt kauas ja viitanee hänen suosioonsa. Teksti ei suoraan sano sitä, mutta tässä viitataan Johanneksen kuolemaan: ”vain hetken ajan te halusitte nauttia hänen valostaan.”

”Minulla on todistus, joka on Johanneksen todistusta painavampi, teot, jotka Isä on antanut tehtäväkseni. Nämä teot, jotka minä teen, todistavat, että Isä on minut lähettänyt.” Erityisen hyvin tämä tulee esille sokeana syntyneen miehen saatua näkönsä ja hänen kertoessaan siitä fariseuksille: ”Jos hän ei olisi Jumalan mies, hän ei olisi pystynyt sellaiseen.” (Joh. 9: 33) Toinen todistaja on siis Isä Jumala. Jeesuksen tekemät voimateot (ihmeet) ovat todistusta Hänestä. Voimateot osoittavat Isän lähettäneen Pojan. Jumalan Isän todistus Jeesuksesta voidaan yhdistää myös niihin tilanteisiin, jolloin Isä todistaa äänellään Jeesuksesta (Kristuksen kasteen yhteydessä, esim. Joh. 1: 33 – 34; Mark. 1: 11, Kristuksen kirkastumisen yhteydessä, esim. Mark. 9: 7, tai kansanjoukolle, Joh. 12: 28).

”Eikä hänen sanansa pysy teissä, sillä te ette usko sitä, jonka hän on lähettänyt.” Juutalaiset eivät kykene kohtaamaan Jumalaa (kuulemaan, näkemään), sillä he epäonnistuvat vastaanottamaan Jumalan lähettilään, Jeesuksen Kristuksen. Kirjoitusten eli Vanhan testamentin tutkiminenkaan ei auta, jos Jeesusta ei vastaanoteta, kirjoituksethan ennakoivat Hänen tulemistaan ja todistavat Hänestä.

”Te kyllä tutkitte kirjoituksia, sillä luulette niistä löytävänne ikuisen elämän.” Jeesus ei sanonut, että juutalaiset löytävät kirjoituksista ikuisen elämän, vaan Hän sanoi: ”luulette löytävänne ikuisen elämän”. Kirjoitusten tutkiminen ei riitä. Pelastukseen tarvitaan uskoa. Kirjoitukset ennakoivat

Kristuksen tuloa maailmaan, mutta juutalaiset eivät usko Jeesukseen Kristukseen. He eivät tule Kristuksen luo saadakseen elämän Jumalan yhteydessä.

”En minä ole ihmisten kiitoksen tarpeessa.” Tuohon aikaan (ja edelleen) tulee puhujia, jotka puheellaan vakuuttavat yleisönsä ja saavat kiitosta. He nimenomaan etsivät kiitosta. He voivat puheellaan todistaa jostain, johon ihmiset uskovat, vaikka heidän todistuksensa olisi väärä. Jeesus irtisanoutuu tästä. Vähän myöhemmin Hän toteaa: ”Se, joka esittää omia ajatuksiaan, tahtoo kunniaa itselleen. Mutta se, joka tahtoo kunniaa lähettäjälleen, puhuu totta, hänessä ei ole vääryyttä.” (Joh. 7: 18)

”Teissä ei ole rakkautta Jumalaan.” Jos ihmisellä on rakkaus Jumalaan, niin hän antaa kunnian Jumalalle, eikä halua sitä itselleen. Jeesusta ei oteta vastaan, vaikka Hän tulee Isänsä nimissä. Muita petkuttajia juutalaiset olivat valmiit vastaanottamaan, vaikka nämä toimivat omassa nimessään etsien itselleen kunniaa. Ihmiset eivät rakasta Jumalaa ja siksi eivät kykene vastaanottamaan Jeesusta.

”Teidän syyttäjänne on Mooses, hän, johon te olette panneet toivonne.” Juutalaisuudessa Mooses ymmärrettiin kansan puolustajana Jumalan edessä. Nyt Mooseksesta tulee kansalle syyttäjä. Mooses todistaa Kristuksesta (5. Moos. 18: 15), mutta kansa ei hyväksy Kristusta eikä näin hyväksy Mooseksen kirjoituksia.

Kertomus tuo yhteen neljä todistajaa Jeesuksesta. Ensimmäisenä on Jumala, toisena Johannes Kastaja, kolmantena Jeesuksen tekemät voimateot ja neljäntenä Vanhan testamentin kirjoitukset.

”Tämän jälkeen Jeesus lähti Galileanjärven eli Tiberiaanjärven toiselle puolelle.” Tämä on tavallinen ilmaisu evankelistoilla, kun he liittävät kaksi eri kertomusta toisiinsa.